

Sygn. akt II Ca 747/13 *Sygn. akt II Ca 747/13*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Aleksandra Żurawska

SO Longina Góra

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. K.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – (...) Oddziałowi w W.**

o zapłatę 39.550 zł

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 393/13

I. oddala apelację;

II. nie przyznaje radcy prawnemu H. S. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu apelacyjnym;

III. nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 747/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 czerwca 2013 roku, Sąd Rejonowy oddalił powództwo P. K. przeciwko Skarbowi Państwa – (...) Oddział w W. o zapłatę kwoty 39.550 zł.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z datą 6 lutego 2012 r. powód zwrócił się do (...) - Inspektorat w K. o udzielenie informacji, w którym dniu i roku nabył prawo do emerytury i czy nabyte prawa związane z pracą w górnictwie wpłyną na termin przyznania mu emerytury. Odpowiadając na powyższe, pismem z dnia 28 marca 2012 r. (...) Oddział w W. poinformował powoda, że prawo do emerytury przysługuje, gdy zostaną spełnione warunki, zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu (...), tj. urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r. który w dniu wejścia w życie ustawy w dniu 1 stycznia 1999

r. ma co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 5 letni okres pracy górniczej, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, powszechnie obowiązujący wiek emerytalny 65 lat dla mężczyzny - ulega skróceniu o 6 miesięcy za każdy rok pracy górniczej, nie więcej niż o 15 lat oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, na dochody z budżetu państwa oraz rozwiązał stosunek pracy, w przypadku osoby będącej pracownikiem, przy czym powyższe warunki muszą być spełnione łącznie. Jednocześnie wskazał, że na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r., wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 12 lat, 10 miesięcy i 15 dni pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W związku z powyższym wiek emerytalny ulega obniżeniu o 6 lat i wynosi 59 lat. Ponadto wskazał, że w celu ustalenia prawa do emerytury należy dostarczyć wnioski o emeryturę. Powód w okresie od 4 sierpnia 2004 r. do 31 maja 2012 r. był zatrudniony w (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy. Dochód powoda za 2012 r. wyniósł 45.289,92 zł. W dniu 31 maja 2012 r. stosunek pracy pomiędzy powodem, a (...) w K. ustał w wyniku porozumienia stron zawartego w związku z przejściem powoda na emeryturę. W dniu 30 kwietnia 2012 r. powód złożył do (...) w K. wnioski o emeryturę. Decyzją z dnia 22 czerwca 2012 r. (...) Oddział w W. po rozpatrzeniu wniosku powoda z dnia 30 kwietnia 2012 r. odmówił przyznania mu emerytury. Wskazując, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. powód udowodnił 6 pełnych lat pracy górniczej, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w związku z tym powszechnie obowiązujący wiek emerytalny ulega obniżeniu o 3 lata. Nadto Zakład nie uwzględnił jako pracy górniczej okresu od dnia 1 września 1980 r. do 31 marca 1987 r., i od 1 kwietnia 1992 r. do 31 lipca 1997 r. z tytułu zatrudnienia powoda w Kopalni (...) w N., gdyż praca ta nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, ale w systemie miesięcznym. Od powyższej decyzji powód złożył odwołanie do Sądu Okręgowego w Świdnicy. W uzasadnieniu wskazał, że dla zajmowanego stanowiska inspektora nie były określone ilości zjazdów pod ziemię, czas przebywania pod ziemią i ilość zjazdów w ciągu doby. Przy wykonywaniu pomiarów sejsmicznych były to 2-3 zjazdy w ciągu doby. Pracę na powyższym stanowisku wykonywał do 1 lutego 1986 r., kiedy został przeniesiony na stanowisko starszego inspektora do spraw geofizyki. Wskazał również, że jako osoba dozoru - wykonując pracę stale pod ziemią pracował od 16 maja 1979 r., do 1 kwietnia 1992 r. - 14 lat. Podkreślił, że za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagane 25 lat pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zatem wiek emerytalny winien być obniżony o 6 lat. W piśmie z datą 23 lipca 2012 r. (...) w W. poinformował powoda, że odpowiedź na jego pismo z dnia 6 lutego 2012 r. nie miała charakteru decyzji, a jedynie obowiązujących przepisów prawa z informacją o możliwości złożenia w tym zakresie wniosku. Jednocześnie powód został poinformowany o możliwości wniesienia odwołania od powyższej decyzji organu rentowego do Sądu Okręgowego w Świdnicy. Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 6 marca 2013 r., sygn. akt VII U 1074/12 na skutek odwołania P. K. od decyzji (...) w W. z dnia 22 czerwca 2012 r., Nr (...) - oddalił odwołanie. W uzasadnieniu wskazując, że z wykazu dniówek zjazdów pod ziemię, którego wiarygodności powód nie kwestionował oraz zakresu jego obowiązków, w okresach spornych, będąc zatrudnionym na stanowisku zarówno inspektora ds. geofizyki jak i inspektora ds. restrukturyzacji pod ziemią, nie wykonywał on w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią. Brak zatem podstaw do przyjęcia, że powód pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, stale pod ziemią co najmniej przez 12 lat, co z kolei skutkowało by obniżeniem wieku emerytalnego o 6 lat.

Rozważając tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że powództwo nie jest zasadne. W uzasadnieniu swego żądania powód wskazał, że (...) wyrządził szkodę powodowi poprzez niedołożenie należytej staranności - (...) wyrządził szkodę powodowi z winy nieumyślnej pod postacią niedbalstwa – art. 415 kc, przy czym strona pozwana wykonywała wówczas „władzę publiczną” w rozumieniu art. 417 kc, a pomiędzy treścią powyższej informacji o możliwości „przejścia na wcześniejszą emeryturę” a wnioskiem skierowanym przez powoda do pracodawcy o rozwiązanie umowy o pracę zachodzi adekwatny związek przyczynowy. W ocenie Sądu, wbrew twierdzeniu powoda pomiędzy treścią informacji zawartej w piśmie (...) Oddział w W., opatrzonym datą 28 marca 2012 r. a zachowaniem powoda polegającym na żądaniu rozwiązania stosunku pracy ze swym dotychczasowym pracodawcą - (...) w K. - z „powodu przejścia na emeryturę” nie zachodzi normalny (adekwatny) związek przyczynowy. Artykuł 361 § 1 kc. jest ogólną normą, regulującą granice odpowiedzialności z punktu widzenia związku przyczynowego. Przepis ten określa związek przyczynowy między działaniem lub zaniechaniem zobowiązanego a powstałym skutkiem w postaci szkody jako przesłankę odpowiedzialności cywilnej za szkodę. Nie jest to jedyna przesłanka

odpowiedzialności, bowiem z przepisu tego wynika dodatkowo, że przesłankami tymi są także sama szkoda oraz powodujące tę szkodę działania i zaniechania zobowiązanego. Jest to jednak przesłanka niezbędna (konieczna) do zaistnienia odpowiedzialności i - zdaniem Sądu - już tylko powyższe uzasadniało oddalenie powództwa, ponieważ w przedmiotowej sprawie powyższa przesłanka odpowiedzialności cywilnej za szkodę nie występuje. W opinii Sądu, treść powyższej informacji(...), opatrzonej datą 28 marca 2012 r., o możliwości „przejścia na wcześniejszą emeryturę” przez powoda nie była nieodzowną (konieczną) przyczyną do zaistnienia skutku w postaci złożenia przez powoda wniosku, skierowanego przez niego do pracodawcy o rozwiązanie umowy o pracę. Co więcej, przyczyny takiego zachowania się powoda mogły być również inne, nie mające jakiegokolwiek związku z treścią powyższej informacji (...). W ocenie Sądu, powód pozostawał w głębokim przekonaniu o słuszności i zasadności twierdzeń (...), zawartych w powyższej informacji, aż do czasu oddalenia jego odwołania przez Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 6 marca 2013 r., sygn. akt VII U 1074/12, od decyzji (...) Oddział w W. z dnia 22 czerwca 2012 r., Nr (...), o czym świadczy postawa powoda prezentowana w toku powyższego postępowania. Sąd pierwszej instancji całkowicie podzielił pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w uzasadnieniu uchwały z dnia 26 kwietnia 2006 r. (III CZP 125/05), zgodnie z którym w sferze odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za niezgodne z prawem działanie władzy publicznej, przesłanka bezprawności oznacza naruszenie przez władzę publiczną przepisów prawa, przy czym nie każde naruszenie prawa będzie stanowiło podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej, ale jedynie takie, które stanowiło warunek konieczny do powstania szkody i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody. Istotnym jest także to, że w myśl przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu (...) organ rentowy jest uprawniony do przeprowadzenia postępowania dowodowego dopiero na udokumentowany wniosek ubezpieczonego o przyznanie konkretnego świadczenia (art. 116 ust. 1). Dopiero wówczas - po złożeniu dowodów przez składającego wniosek - organ rentowy przeprowadza ich badanie i ocenę, nie zaś na podstawie innych informacji podanych poza powyższym postępowaniem, przed jego wszczęciem.

W apelacji od powyższego wyroku, powód zaskarżając go w części dotyczącej pkt I, jednocześnie wniósł o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości, albo uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżący podniósł, iż Sąd pierwszej instancji przyjął niewłaściwy pogląd o rzekomo nieudowodnionej przyczynie wystąpienia przez niego do pracodawcy z ofertą rozwiązania stosunku pracy w trybie porozumienia stron. Dowiedzenie się o możliwości przejścia na emeryturę po ukończeniu 59 roku życia, wywołało zamiar skarżącego doprowadzenia do wygaśnięcia stosunku pracy, co jednocześnie zmaterializowało się we wniosku do pracodawcy – z jednej i jednej przyczyny – bezzwłocznego przejścia na emeryturę. W ocenie skarżącego szkoda powinna być naprawiona na podstawie art. 415 kc, albowiem jak się okazało, działanie strony pozwanej miało charakter winy nieumyślnej pod postacią niedbalstwa (niedołożenia należytej staranności) i było bezprawne w rozumieniu prawa emerytalnego.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie podlegała uwzględnieniu. Stan faktyczny ustalony przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie w zasadzie nie budził większych wątpliwości, stąd też stał się on podstawą rozstrzygnięcia w postępowaniu apelacyjnym. Natomiast zważenia prawne dokonane przez Sąd I instancji należało uznać za chybione w sytuacji, gdy stroną pozwaną jest Skarb Państwa / powód wskazał ją jako Skarb Państwa- (...) /. Ponieważ w postępowaniu apelacyjnym P. K. był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 10 grudnia 2013r wezwał go do jednoznacznego sprecyzowania jaki podmiot jest ostatecznie stroną pozwaną w niniejszej sprawie. Pełnomocnik powoda stwierdził, że jest nią Skarb Państwa, a jako statio fisci (...) Oddział w W.. Wobec tak określonej strony pozwanej należało uznać, że Skarb Państwa nie jest podmiotem legitymowanym biernie do występowania w przedmiotowej sprawie, zgodnie bowiem z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r o systemie ubezpieczeń społecznych / tekst jedn. Dz. U. z 2013r, nr 1442 ze zm. / (...) jest państwową jednostką organizacyjną i posiada osobowość prawną. Konsekwencją braku legitymacji po jednej ze stron procesu jest oddalenie powództwa. Skoro więc ostatecznie wyrok Sądu Rejonowego odpowiada prawu, apelacja jako bezpodstawna podlegała oddaleniu- art. 385 kpc.

Sąd Okręgowy odmówił pełnomocnikowi z urzędu ustanowionemu na rzecz powoda przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, uznając, iż wskazanie przez niego Skarbu Państwa- jako strony pozwanej jest rażąco sprzeczne z zasadami profesjonalizmu / patrz: postanow. SN z dnia 18.12.2012r, II CSK 397/12, Lex nr 1288636 /.

Mając zaś na uwadze, że powód był zwolniony od kosztów sądowych, a także ze względu na przyczynę oddalenia powództwa w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy uznał, iż zachodziły podstawy do zastosowania przepisu art. 102 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc.